

Ovo je samo isječak iz rada.

Svi detalji će u konačnoj verziji biti prilagođeni uputama koje ste nam prosledili.

Etika abortusa i kontracepcije

Postoji nekoliko teza koje imaju dominantan status u društvenim naukama u Hrvatskoj, a kojima se objašnjavaju demografski trendovi, kontraceptivna praksa i njihovi uzajamni odnosi. U ovom dijelu rada ću uzeti slobodu i izložiti svoje argumente kojima negiram tezu o direktnoj uzročnoj svezi između visokih stopa abortusa i niskog fertiliteta u Hrvatskoj. Osnovna je teza prema kojoj su visoke stope abortusa posljedica nekorišćenja kontracepcije. Visoke stope abortusa se posmatraju, prije svega, kao posljedica kontraceptivne greške pri primjeni prekinutog snošaja kao uobičajenog kontraceptivnog metoda u nas. Iz činjenice da muškarci imaju dominantnu ulogu u kontroli rađanja, međutim, ja ne mogu izvjesti zaključak da su žene pasivne žrtve muške dominacije. Vjerujem, a u daljem tekstu ću i obrazložiti zašto, da pristajući na pasivnu ulogu u domenu seksualnosti, žene aktivno učestvuju u reprodukciji dominantnih rodni uloga i odnosa.

Tijekom postojanja komunističke istočne Europe, u historijskim, ne tako davnim socijalističkim vremenima, pobačaj je tretiran kao medicinski ili društveni problem, bez politiziranja ženskih tema (vidi Maleck-Lewy, Marx Ferree 2000:114). To se promijenilo u post-socijalizmu i "osporilo definiciju žene kao etički odgovorne ili neodgovorne, kao akt samo-određivanja ili "ličnosti u sukobu" (ibid.). 1990. raspadom Jugoslavije, sa nacionalizmom na vrhuncu, pobačaj je sveden na pitanje biološkog opstanka naroda u cijeloj bivšoj zemlji. U Hrvatskoj, rasprave o pobačaju i sa njim povezani diskurs stanovništva dostiže vrhunac sredinom 1990ih.

Činjenica da broj pobačaja nadmašuje broj rođenja, u tom kontekstu, postaje snažna metafora za one koji tvrde da je pad nataliteta izraz biološke i moralne propasti nacije. Stručni diskursi su u više različitih načina prisvojili one političke. Jedna od posljedica je da je visoka stopa abortusa gotovo jednoglasno povezana s niskim fertilitetom od strane svih, uključujući i stručnjake. Stvorena je atmosfera u kojoj zakonodavstvo koje liberalizuje pobačaj postaje direktni uzrok niskog fertiliteta, i novi i potencijalni politički igrači počeli su iskazivati vlastitu zabrinutost zalažući se za ograničenja u postojećem statusu pobačaja u zakonodavstvu, ili čak za zabranu. U javnim raspravama, lokalne feministkinje su najglasnije i ostaju uporni branitelji liberalnog zakonodavstva i ženskih prava na slobodan izbor u pitanjima reprodukcije.

Zašto tvrdim da stopu pobačaja ne bi trebalo izravno povezivati s natalitetom? Jer na mikro

razini pobačaj nije izravan uzrok male obitelji. To je ukorijenjena metoda za postizanje i održavanje željene veličine obitelji. U svjetlu toga, popularna veza između pobačaja i nataliteta se čini potpuno promašenim, a politika povećanja nataliteta ograničavanjem abortusa besmislenom.

Kao i u ostalim nekada socijalističkim zemljama, čini se da je u Hrvatskoj abortus glavna metoda planiranja obitelji - žene i parovi diljem bivše Jugoslavije oslanjali su se na njega kako bi se postigao željeni broj djece¹. Obično se vjeruje da su se žene za vrijeme socijalizma oslanjale na pobačaj jer moderna kontraceptivna sredstva jednostavno nisu bila dostupna. Jugoslavenski slučaj osporava te pretpostavke. Za razliku od ostalih istočnoeuropskih zemalja, većina drugih metoda kontrole rađanja je dostupna i pristupačna u Jugoslaviji od kraja 1960 ih.

Mađarska je još jedna socijalistička zemlja u kojoj je kontracepcija široko dostupna zahvaljujući organizaciji vlade i naporima medicinskih službi. Za razliku od jugoslavenskih parova, mađarski su prakticirali kontracepciju uglavnom pomoću moderne, učinkovite metode. Prema istraživanju iz 1974, 98% nedavno vjenčanih parova u Mađarskoj koristilo je jedan od modernih, medicinskih metoda kontrole rađanja (Vidi McInture, 1985: 279)

Ljekarne u većim urbanim centrima stare Jugoslavije bile su bolje snabdjevene u cjelini, što je učinilo kontracepciju više dostupnom u urbanim nego u ruralnim područjima. Većina kontraceptivnih sredstava, uključujući tu i pilule, u potpunosti su bile pokrivena zdravstvenim osiguranjem. Za pobačaj, međutim, nije bilo naknada i iznos je ovisio o vrsti anestezije koja se koristila u postupku. Ne mali broj pobačaja je obavljan, prema izboru žena, pod djelomičnom anestezijom kako bi se umanjio trošak.²

Istraživanja koja pokazuju relativno velik broj pobačaja među medicinskim radnicima, koji bi trebali biti najbolje upućeni u rizike i posljedice, posredno podržava ideju da je široko rasprostranjena uporaba pobačaja kao metode za kontrolu rađanja samo površinski izraz duboko ukorijenjenih kulturnih obrazaca u svezi s asimetričnošću rodnih odnosa u cijeloj bivšoj Jugoslaviji. Prema mnogim istraživanjima, neplanirane trudnoće i naknadni pobačaj su najčešće rezultat 'tradicionalnih' metoda kontrole rađanja, kao i koitus interruptus. Ovaj 'tradicionalni' način, simbolizira muškost muškarca i daje mu osjećaj kontrole nad odnosom.

1 Godine 1987 bilo je 365.700 legalno induciranih pobačaja u Jugoslaviji. Uz broj živorođene djece na 359,300, broj pobačaja na 1.000 živorođenih je 1,018, dok su stope abortusa (Broj pobačaja na 1000 žena starosti 15-44) bio je 71,6 [N. Kapor-Stanulovic, H. David, (1999: 298)].

2 Kontracepcijske pilule su dostupne u Jugoslaviji od 1964. Bivša Jugoslavija, međutim, nije jedino mjesto gdje su se žene oslanjale prvenstveno na pobačaj kao metodu planiranja obitelji, unatoč dostupnosti modernih profilaktika (vidi Paxon, (2000) za Grčku; Outshoorn, 1977 u zapadnoj Europi, Lurker, 1975 u Kaliforniji).

----- CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU -----

<http://www.maturskiradovi.net/eshop/>

POGLEDAJTE VIDEO UPUTSTVO SA TE STRANICE I PORUČITE RAD PUTEM ESHOPA , REGISTRACIJA JE OBAVEZNA.

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com